

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Program finansowany ze środków PFRON

Powiat Kielce

Realizator programu

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzicie w Kielcach

Wyniki ewaluacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” 2017.

Ewaluacja przeprowadzona przez Referat ds. rehabilitacji
społecznej osób niepełnosprawnych

Kielce 2019 r.

W 2011 roku Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Prezes Zarządu Związków Powiatów Polskich podpisali Porozumienie dotyczące współpracy w zakresie wspólnych działań samorządów powiatowych na rzecz realizacji karty praw osób niepełnosprawnych i ich integracji społecznej. Założeniem współpracy było wzmocnienie i usprawnienie współpracy z samorządami powiatowymi oraz wsparcie samorządów w podejmowanych przez nie działaniach na rzecz integracji osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej. Działania przewidziane w programie uzupełnią plany w Powiatowym programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Dnia 11 czerwca 2012 r. Powiat Kielecki podpisał porozumienie z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na mocy którego przystąpił do realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

Realizacją programu tj. naborem oraz weryfikacją formalną i merytoryczną wniosków, podejmowaniem decyzji o przyznaniu bądź odmowie przyznania wnioskowanej pomocy, obsługą administracyjno – finansową zawartych umów, monitorowaniem prawidłowości wykorzystania środków PFRON i realizacji celów programu przez beneficjentów pomocy, sprawozdawczością z realizacji programu na potrzeby PFRON oraz promocją i ewaluacją programu zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach.

W 2018 roku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach rozesłało 47 ankiet ewaluacyjnych skierowanych do beneficjentów którzy otrzymali dofinansowanie w roku 2017. W okresie od września do grudnia 2018 roku do PCPR wpłynęło 39 wypełnionych ankiet. Odpowiedziało 83% ankietowanych. Celem ankiety było uzyskanie informacji w jakim stopniu program pomógł beneficjentom zmniejszyć bariery ograniczające życie społeczne, zawodowe oraz umożliwić dostęp do edukacji.

Celem głównym, jaki miał być osiągnięty w wyniku realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” 2017, było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe programu:

1. Przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego.
2. Przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych.
3. Umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie.
4. Poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji.
5. Wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

W 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach realizowało 8 zadań w ramach programu „Aktywny Samorząd” Moduł I:

1. Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową w tym:
  - a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej;

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.
- Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B.
- b) Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
  - Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów lub jego oprogramowania.
  - Zadanie 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
- c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
  - Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.
  - Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości.
  - Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości).
- d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Podział środków otrzymanych w 2017 roku na realizację pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”.
 W ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” Moduł I Powiat Kielecki otrzymał kwotę w wysokości **245.687,18 zł**, z czego na realizację:

- wydatków bieżących - **18.623,82 zł**,
- wydatków inwestycyjnych – **277.063,36 zł**.

W ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w 2017 roku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach wpłynęły w sumie **53** wnioski na łączną kwotę **285.951,57 zł**. W ramach otrzymanych środków dofinansowano 47 wniosków, podpisano 53 umowy w łącznej wysokości 244.007,72 co stanowi 99,32% środków przeznaczonych na realizację programu. Wszystkie zawarte umowy zostały rozliczone. Wnioski 4 osób zostały rozpatrzone negatywnie pod względem formalnym, a wnioski 2 osób nie zostały zrealizowane z uwagi na brak środków.

Wydatkowanie środków w 2017 roku w programie „Aktywny Samorząd”

Tabela nr 1. Wydatkowanie środków

MODUŁ PROGRAMU	Obszar programu i nr Zadania w ramach Obszaru	Rodzaj przekazanych przez PFRON środków	Ilość podpisanych umów	Kwota wypłat
	A-1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	inwestycyjne	8	29.064,72 zł
	A-2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	bieżące	1	1.425,00 zł
	B-1 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	inwestycyjne	13	102.377,00zł
	B-2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	bieżące	5	10.000,00 zł
	C-2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	inwestycyjne	19	37.980,00 zł

C-3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	inwestycyjne	3	57.640,86 zł
C-4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny	inwestycyjne	0	0
D pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	bieżące	3	5.520,00 zł
Wydatki ogółem		53	244.007,58

Cykl przyjmowania i rozpatrywania wniosków

Wnioski o dofinansowanie w Module I przyjmowane były w trybie ciągłym do 30 sierpnia 2017 roku.

Promocja programu

Do zadań realizatorów programu należy m.in. promocja programu. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach w 2017 roku przeprowadziło szereg działań promocyjnych, do których należało:

- przygotowanie ulotek oraz prezentacji multimedialnej wykorzystywanej m.in. podczas spotkań informacyjnych oraz umieszczonej na stronie internetowej PCPR,
- bieżąca aktualizacja strony internetowej www.pcpr.powiat.kielce.pl – zakładka „Aktywny samorząd”, bippcpr.wrota-swietokrzyskie.pl, facebook,
- dystrybucja ulotek,
- rozesłanie, drogą elektroniczną pocztową informacji o programie (informacje skierowano do gmin i ich jednostek organizacyjnych).

Analiza programu z uwzględnieniem wskaźników ewaluacji określonych w procedurze realizacji.

1. **rezultatu** - liczba osób niepełnosprawnych, dla których w wyniku uczestnictwa w programie zlikwidowane lub zmniejszone zostały bariery uniemożliwiające uczestniczenie w życiu społecznym, zawodowym lub w dostępie do edukacji,
2. **wpływu** – liczba osób niepełnosprawnych, których aktywność społeczna lub zawodowa wzrosła w wyniku uczestnictwa w programie.

Zestawienie informacji uzyskanych na podstawie przeprowadzonych ankiet.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach rozesłało 47 ankiet do Wnioskodawców, którzy otrzymali dofinansowanie w 2017 roku. Poniższe informacje uzyskano z 39 odesłanych przez Wnioskodawców ankiet ewaluacyjnych.

A. Informacje o beneficjentach programu

Osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności **69,23%** (27 osób). Umiarkowany stopień niepełnosprawności zadeklarowało **15,38%** ankietowanych (6 osoby). Orzeczenie o niepełnosprawności, czyli dzieci w wieku do 16 lat to 6 osób, co stanowi **15,38%** wszystkich ankietowanych. Największą grupą osób wśród ankietowanych były osoby z dysfunkcją kończyn dolnych i górnych, a następnie osoby z dysfunkcją wzroku.

Spośród ankietowanych osób **30,76%** stanowiły kobiety (12 osób), a **69,24%** mężczyźni (27 osób). Spośród ankietowanych zdecydowana większość osób jest mieszkańcami wsi **92,30%** (36 osób), **7,70%** (3 osoby) to mieszkańcy miast.

Najliczniejszą grupą wśród ankietowanych uczestników programu **30,80%** (12 osób) stanowili beneficjenci w wieku od 25 do 37 lat. Drugą co do liczebności grupą, z udziałem **20,51%** (8 osób) byli uczestnicy w wieku do 24 lat, następną grupą beneficjentów były osoby w wieku od 58 do 67 lat, co stanowi **17,94%** (8 osób). Kolejnych 5 osób należało do grupy beneficjentów w wieku od 48 do 57 lat, co stanowi **12,82%**, 4 osoby mieszczą się w przedziale wiekowym od 38 do 47 lat, co stanowi **10,25%**. Najmniejszą grupę beneficjentów stanowią osoby powyżej 68 roku życia (3 osoby) stanowiące **7,7%**.

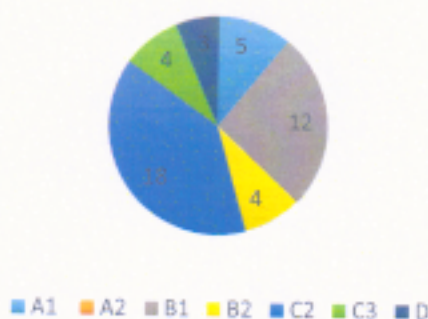
Na 39 ankietowanych osób **30,77%** (12 osób) jest zatrudnionych lub prowadzi działalność gospodarczą, **12,82%** (5 osób) nie pracuje ze względów zdrowotnych, natomiast **28,21%** (11 osób) pytanie nie dotyczy. Spośród wszystkich ankietowanych **15,38%** (6 osób) to osoby uczące się.

B. Analiza ilościowa i jakościowa badania ankietowego

Przedmiot dofinansowania

Proszę wymienić co było przedmiotem dofinansowania w ramach Pilotażowego programu „Aktywny samorząd”?

liczba beneficjentów pomocy

Z danych ujętych w powyższym wykresie wynika iż największym zainteresowaniem cieszyło się dofinansowanie pomocy w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym oraz pomoc w zakupie elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.

Oddziaływanie na bariery w życiu społecznym, zawodowym lub dostępie do edukacji.

Dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na podstawie ankiet w ramach programu przyczyniło się do:

- 1) nawiązywanie, podtrzymywanie kontaktów z innymi ludźmi – 21 osób,
- 2) rozwijanie własnych zainteresowań – 14 osób,
- 3) kontynuowanie pracy i podniesienie kwalifikacji zawodowych, zwiększenie wydajności pracy – 35 osób,
- 4) usamodzielnianie się – 16 osoby,
- 5) kontynuowanie lub podjęcie nauki, pogłębienie wiedzy ogólnej – 4 osoby
- 6) zaangażowanie w pracę społeczną – 5 osób,
- 7) inne – 5 osób.

Zgodnie z danymi wynikającymi z ankiety dofinansowanie ze środków PFRON w ramach programu umożliwiło ankietowanym poprawę standardu ich codziennego życia. Beneficjenci programu wykazali iż otrzymane dofinansowanie przyczyniło się do podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz zwiększenie wydajności pracy. Otrzymane dofinansowanie nie tylko stworzyło warunki dla polepszenia warunków nauki i kontynuowania nauki ale również wpłynęło na możliwość samodzielnego załatwiania spraw wpłynęło na poprawa zdrowia i samopoczucia oraz dało możliwość nawiązywania i podtrzymywania kontaktów z innymi ludźmi.

Jak często używa Pan/i przedmiotu/przedmiotów dofinansowania?

Spośród ankietowanych najczęściej osób codziennie korzysta z przedmiotu dofinansowania 33 osoby, co dwa trzy dni 4 osoby, raz w tygodniu 1 osoba.

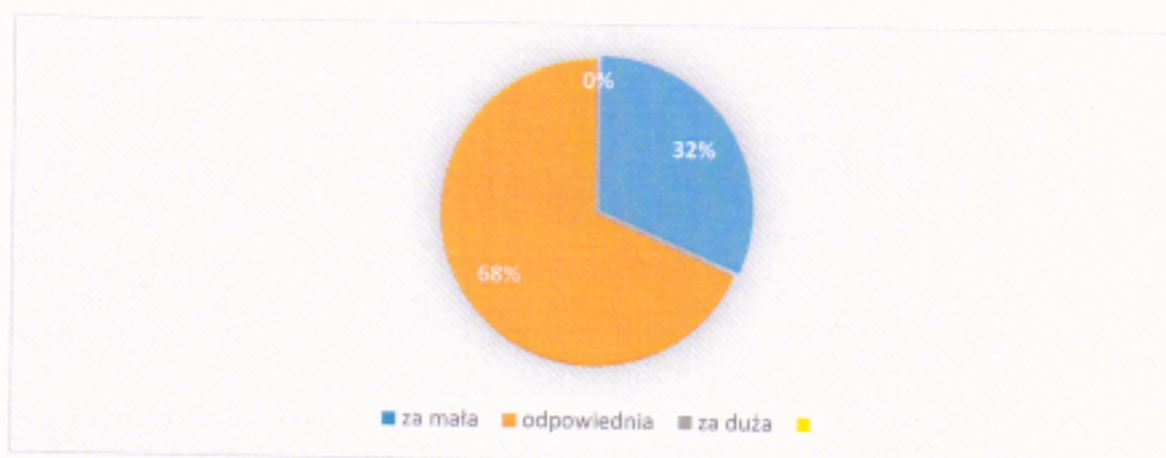
W zdecydowanej większości przedmioty dofinansowania są nadal w pełni sprawne – 95,87%.

Skuteczność programu i wysokość otrzymanego dofinansowania

Spośród ankietowanych wszystkie osoby wykazały pozytywny wpływ dofinansowania na swoją rehabilitację zawodową i/lub społeczną, a także pozytywny wpływ uzyskanej pomocy na zlikwidowanie lub zmniejszenie barier uniemożliwiających uczestniczenie w życiu społecznym, zawodowym lub w dostępie do edukacji oraz na aktywność społeczna i/lub zawodową.

Wysokość dofinansowania

Otrzymana pomoc finansowa ze środków PFRON była:

W wyniku analizy ankiet i wypowiedzi beneficjentów programu wskaźnik rezultatu i wpływu został w 100 % spełniony.

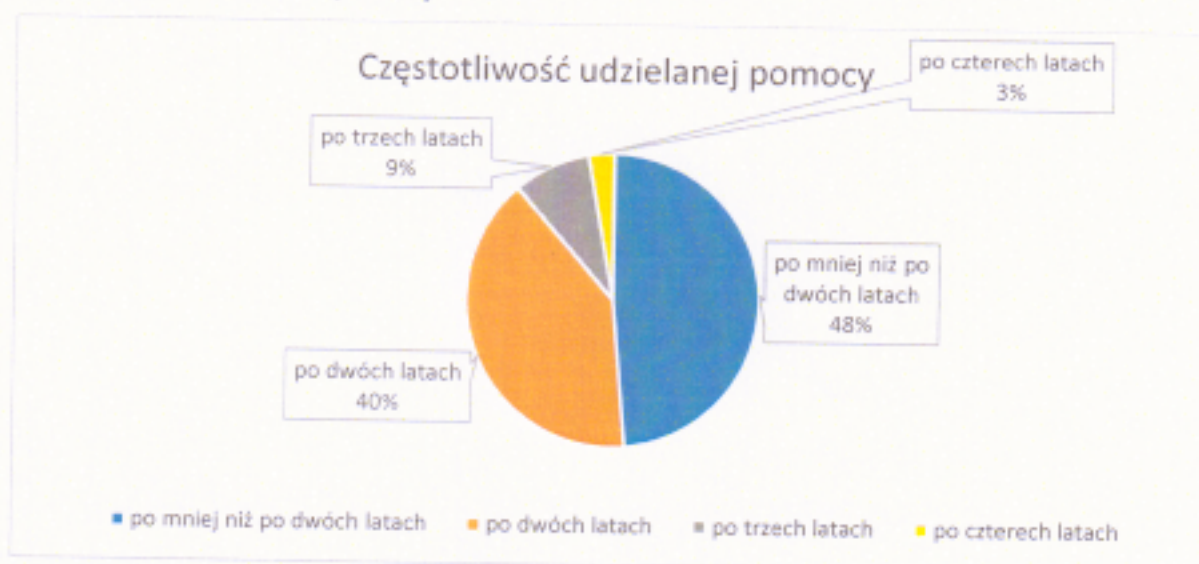
Rekomendacje dotyczące obszarów i przedmiotów dofinansowania

Czy dofinansowania w ramach Pilotażowego programu „Aktywny samorząd” powinny być rozszerzone o inne obszary/przedmioty dofinansowania?

TAK	20	NIE	10
-----	----	-----	----

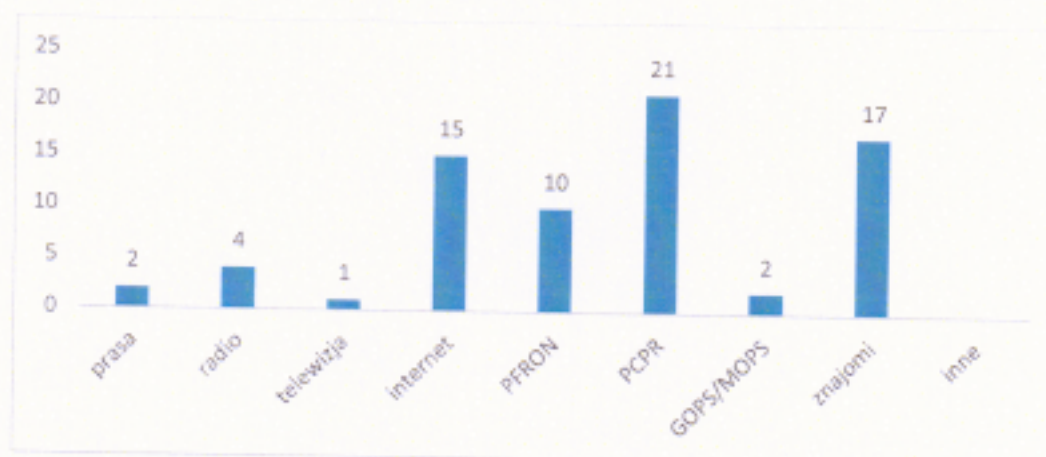
Największa grupa ankietowanych osób opowiedziała się za poszerzeniem zakresu dofinansowania o inne rodzaje pomocy (dofinansowanie przyznawane w 100% bez udziału własnego, przywrócenie dofinansowań do zakupu wózka o napędzie elektrycznym, wypoczynek dla dzieci osób niepełnosprawnych, dofinansowania do zajęć pozalekcyjnych dla dzieci).

Częstotliwość udzielania pomocy.

Upowszechnianie informacji o programie

Jakie było Pani/a źródło informacji o programie:

Kolejnym pytaniem otwartym było:

Czy napotkał/a Pan/i poważne uchybienia ze strony dostawcy przedmiotu dofinansowania?:

76,92% ankietowanych nie wykazało uchybień ze strony dostawcy. Pozostałe 23,08% ankietowanych osób wykazywały: nieterminową dostawę, wadliwy przedmiot dofinansowania, brak właściwego serwisu posprzedażowego.

Prawie wszyscy ankietowani 94,87% pozytywnie ocenili obsługę programu przez pracowników PCPR.

C. Wnioski końcowe

Analiza programu z uwzględnieniem wskaźników ewaluacji określonych w procedurze realizacji

1. Na podstawie informacji uzyskanych z ankiety ewaluacyjnej programu, wypełnionej przez beneficjentów programu wynika, iż największą grupą której udzielono wsparcia, były osoby do 37 roku życia, które otrzymały ponad połowę całej udzielonej w ramach programu pomocy **51,28 %** (20 osób).
2. Dofinansowanie ze środków PFRON w ramach programu umożliwiło ankietowanym poprawę jakości ich codziennego życia. Otrzymane dofinansowanie nie tylko stworzyło warunki do rozwijania zainteresowań ale również dało możliwość nawiązywania i podtrzymywania kontaktów z innymi ludźmi, usamodzielnienie się, wykonywanie codziennych czynności oraz umożliwiło kontynuowanie lub pojęcie pracy, jak również miało duży wpływ na podjęcie oraz kontynuowanie nauki.
3. Zdaniem niemal wszystkich ankietowanych dofinansowania w ramach Pilotażowego programu „Aktywny samorząd” powinny być kontynuowane w przyszłości i dla zdecydowanej większości ankietowanych wysokość otrzymanego dofinansowania była odpowiednia do posiadanych potrzeb.
4. Dofinansowanie ze środków PFRON w ramach programu wpłynęło pozytywnie na poprawę sytuacji zawodowej wśród ankietowanych.
5. Zdaniem większości ankietowanych **51,28 %** zakres dofinansowań w ramach programu „Aktywny samorząd” powinien zostać poszerzony. Najczęściej wskazywanymi potrzebami są dofinansowania: do zakupu samochodu, do zajęć pozaszkolnych dla dzieci, do zakupu wózka o napędzie elektrycznym. Od początku funkcjonowania programu sukcesywnie poszerzany był obszar dofinansowań. Jednak ewaluacja programu wykazała istnienie dalszej potrzeby poszerzenia form wsparcia.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Kielcu
Anna Florczyk-Ryba

INSPEKTOR
Anna Lesiak-Dobosz

PODINSPEKTOR
Magdalena Konczak